



การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการวิจัยและการประเมินเครื่องมือในการวิจัย
เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ: แนวทางสำหรับการสร้างความเที่ยงตรงและ
ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

A Comparative Study of Research Processes and Instrument Evaluation in
Qualitative and Quantitative Research: Guidelines for Ensuring Content Validity
and Reliability

จำเนียร จวงตระกูล¹ อุทัย อันพิมพ์^{2*} ลัดดาวลัย สำราญ³

Jamnean Joungtraku¹ Uthai Unphim^{2*} Laddawan Someran³

¹คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ²คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

³คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

¹Faculty of Liberal Arts, North Bangkok University

²Faculty of Management Science, Ubon Ratchathani University

³Faculty of Business Administration and Information Technology, Rajamangala University of Technology

Suvarnabhumi

Email: uthai.u@ubu.ac.th

Received: 24 กุมภาพันธ์ 2567

Revised: 17 มีนาคม 2568

Accepted: 1 เมษายน 2568

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณในด้านกระบวนการ วิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ รวมถึงการพัฒนากระบวนการสร้างและประเมินแบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อสังเคราะห์กระบวนการที่เหมาะสม ผลการศึกษาพบว่า การวิจัยเชิงคุณภาพเน้นการสัมภาษณ์เชิงลึก การสอบถามข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล และการใช้เทคนิค Triangulation เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อมูล ขณะที่การวิจัยเชิงปริมาณมุ่งเน้นการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ซึ่งเป็นการใช้สถิติในการประเมิน นอกจากนี้บทความยังนำเสนอกรอบกระบวนการ 13 ขั้นตอนสำหรับพัฒนาและประเมินเครื่องมือเชิงคุณภาพ โดยประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ การสร้างคำถาม การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ การทดลองสัมภาษณ์ และการปรับปรุงเครื่องมือ กระบวนการนี้ช่วยเพิ่ม

* Corresponding author



ประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย การศึกษาในครั้งนี้ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการเลือกใช้กระบวนการและเครื่องมือที่เหมาะสมกับลักษณะของการวิจัย ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อคุณภาพและความน่าเชื่อถือของงานวิจัยในบริบทที่หลากหลาย

คำสำคัญ: การวิจัยเชิงปริมาณ, การวิจัยเชิงคุณภาพ, แบบสอบถาม, แบบสัมภาษณ์, ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา, ความเชื่อมั่น

Abstract

This article examines and compares the differences between qualitative and quantitative research, with a focus on their respective processes, methods for establishing content validity and reliability, and the development of interview guides for qualitative studies. A comprehensive review of relevant literature was conducted to synthesize appropriate methodologies. The findings reveal that qualitative research emphasizes in-depth interviews, respondent validation, and triangulation techniques to enhance data credibility. In contrast, quantitative research focuses on assessing instrument quality through the Index of Item-Objective Congruence (IOC) and Cronbach's Alpha, using statistical methods for evaluation. Furthermore, the article proposes a 13-step framework for developing and evaluating qualitative research tools. These steps include defining research objectives, constructing questions, validating with experts, conducting pilot testing, and refining instruments. This structured process ensures effective data collection and strong alignment with research aims. Ultimately, the study underscores the importance of selecting appropriate processes and tools for each research type, which is crucial for enhancing the quality and credibility of research outcomes across various fields.

Keywords: Quantitative Research, Qualitative Research, Questionnaire, Interview Guide, Content Validity, Reliability

1. บทนำ

1.1 **ความเป็นมาและความสำคัญของประเด็นที่จะศึกษา** เป้าหมายที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของการวิจัยคือ การดำเนินการวิจัยเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความถูกต้องเที่ยงตรงที่มีความเชื่อมั่นเป็นที่เชื่อถือได้และเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการวิจัย การที่จะได้ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องมีข้อมูลที่มีคุณภาพในขณะเดียวกันการที่จะได้มาซึ่งข้อมูลที่มีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องอาศัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยที่มีคุณภาพ ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินการวิจัยไม่ว่าจะเป็นการวิจัยเชิงปริมาณหรือการวิจัยเชิงคุณภาพ หรือการวิจัยแบบใดก็ตาม เนื่องจากลักษณะธรรมชาติพื้นฐานของการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะการวิจัยเชิงคุณภาพจะมุ่งเน้นการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ต่างๆ ในบริบทของสังคม วัฒนธรรม และการปฏิสัมพันธ์ โดยเน้นการเก็บข้อมูลเชิงลึกผ่านการสัมภาษณ์ การสังเกต และการวิเคราะห์เอกสาร การวิจัยเน้นการตีความและสร้างความหมายจากข้อมูลเพื่ออธิบาย



และทำความเข้าใจปรากฏการณ์เฉพาะเจาะจงตามบริบท ส่วนการวิจัยเชิงประจักษ์นั้นจะมุ่งเน้นการเก็บข้อมูลเชิงตัวเลขเพื่อวัดปรากฏการณ์ต่าง ๆ โดยใช้สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตัวเลขเพื่อหาความสัมพันธ์ สาเหตุ และการทำนายผล ซึ่งเน้นความแม่นยำและความเป็นกลาง (วรรณวิชนี ธนอมชาติ, อุทัย อัมพิมพ์ และ จำเนียร จวงตระกูล, 2563) ซึ่งจะเห็นได้ว่างานวิจัยทั้งสองประเภทมีลักษณะเป็นแบบตรงกันข้ามรวมทั้งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล การที่จะได้ข้อมูลที่มีคุณภาพเพื่อนำไปสู่ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจในเครื่องมือและวิธีการสร้าง ตลอดจนทั้งการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือทั้งสองแบบอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามจากการทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้นพบว่าแม้ว่าจะได้มีการนำเสนอถึงวิธีการและกระบวนการขั้นตอนการสร้างและทดสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยคุณภาพไว้บ้างแล้วก็ตาม แต่มักจะยังมีความสับสนในหมู่นักวิจัยใหม่หรือนักวิจัยที่ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์จากนักวิจัยเชิงปริมาณมาดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพในวิธีการและกระบวนการขั้นตอนการสร้างและทดสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งสองแบบนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทดสอบคุณภาพเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (DeFeanzo, 2024) ประกอบกับจากการทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้นยังไม่พบการศึกษาเปรียบเทียบวิธีการและกระบวนการขั้นตอนการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ชัดเจนที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการในทางปฏิบัติได้อย่างชัดเจน (Ivonina, 2023) ซึ่งถือได้ว่าเป็นช่องว่างทางวิชาการที่สำคัญจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงวิธีการและกระบวนการขั้นตอนการทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกับแบบสัมภาษณ์ ซึ่งทั้งสองอย่างนี้มีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงและไม่สามารถใช้แทนกันได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา (1) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณในด้านวัตถุประสงค์ กระบวนการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการประเมินความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย และ (2) เพื่อพัฒนากระบวนการสร้างและประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสังเคราะห์เป็นกระบวนการที่ชัดเจนและเหมาะสม

1.3 วิธีการศึกษา การศึกษานี้ดำเนินการโดยใช้วิธีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature Review) เพื่อสกัดข้อมูลที่สำคัญมาใช้เป็นฐานในการวิเคราะห์และจัดทำบทความ ตามแนวทางที่ได้นำเสนอโดย Dhillon (2022); Green, Johnson and Adams (2006), Ferrari (2015); Huelin, Iheanacho, Payne and Sandman (2015); Rahman, Zulkifl, Aslam and Khan (2019) เป็นต้น กล่าวคือ การศึกษานี้เป็นการทบทวนวรรณกรรมแบบไม่ใช้ระบบ (Non-Systematic Literature Review) ซึ่งมีความยืดหยุ่นในการคัดเลือกแหล่งข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ โดยไม่จำเป็นต้องครอบคลุมอย่างเป็นระบบทั้งหมด ผู้วิจัยสามารถเลือกแหล่งข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องและเหมาะสมกับบริบทของหัวข้อที่ศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อนำเสนอแนวทางสำหรับการสร้างความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัยสำหรับกระบวนการวิเคราะห์ให้เปรียบเทียบเชิงเนื้อหา (Content Comparison) และการวิเคราะห์เชิงตรรกะ (Logical Analysis) เพื่อตรวจสอบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างแนวทางการพัฒนาและประเมินเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมีการพิจารณาองค์ประกอบสำคัญ เช่น วิธีการเก็บข้อมูล การออกแบบเครื่องมือ



การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ และการทดสอบความเที่ยงตรงในแต่ละมิติ ได้แก่ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และความเที่ยงตรงเชิงเกณฑ์

ขอบเขตของการศึกษา

1. **ขอบเขตด้านเวลา:** การทบทวนวรรณกรรมครอบคลุมงานวิจัยที่เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2528 - พ.ศ. 2567 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความครอบคลุมและสะท้อนถึงพัฒนาการของแนวคิดและแนวทางการวิจัยในช่วงเวลาดังกล่าว
2. **ขอบเขตด้านเนื้อหา:** มุ่งเน้นการศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการวิจัยและการประเมินเครื่องมือวิจัยในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยให้ความสำคัญกับแนวทางการสร้างความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัยในแต่ละประเภท รวมถึงการเปรียบเทียบวิธีการเก็บข้อมูล การออกแบบเครื่องมือ และกระบวนการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย นอกจากนี้ ยังนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับนักวิจัยในการพัฒนาและใช้เครื่องมือวิจัยให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
3. **ขอบเขตด้านวิธีการศึกษา:** เป็นการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยใช้แหล่งข้อมูลที่ครอบคลุมงานวิจัย บทความทางวิชาการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาและประเมินเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลจะเน้นการเปรียบเทียบเชิงเนื้อหาและการวิเคราะห์เชิงตรรกะเพื่อนำเสนอแนวทางที่เป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาเครื่องมือวิจัยให้มีความน่าเชื่อถือและเหมาะสมกับบริบทของการศึกษา

2. ผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาและประเมินเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณมีความแตกต่างกันในด้านแนวทางการออกแบบ การเก็บข้อมูล และการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ เครื่องมือเชิงปริมาณอาศัยการวิเคราะห์เชิงสถิติ ขณะที่เครื่องมือเชิงคุณภาพใช้การตีความและวิเคราะห์เชิงลึก การศึกษานี้แนะนำแนวทางที่ช่วยให้นักวิจัยสามารถเลือกและปรับใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับบริบทการศึกษา ดังนี้

2.1 **แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงคุณภาพเปรียบเทียบกับการวิจัยเชิงปริมาณ** จากการทบทวนวรรณกรรม (มนัส สุวรรณ, 2544; สุภาวดี จันทวานิช, 2546; ชาย โพธิสิตา, 2550; สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2550; สมบูรณ์ สุริยวงศ์, บุญมี พันธุ์ไทย, เตือนใจ เกตุษา, สุศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์, สมจิตรา เรื่องศรี และ เพ็ญศรี เศรษฐวงษ์, 2552; จำเนียร จวงตระกูล, 2553, 2563, 2565; สุวิมล ทิรกานนท์, 2551, 2555; สุพรรณิ ไชยอำพร, 2556; วรรณวิชนี ถนอมชาติ, อุทัย อันพิมพ์ และ จำเนียร จวงตระกูล, 2563; ชนิตา จิตตรูทระ, 2562; สุพัฒน์ สุขมลสันต์, มปป.; Babbie, 2008; Berg, 1998; Creswell, 2014; DeFeanzo, 2024; Ivonina, 2023; Kothari, 2004; Lincoln & Guba, 1985; Maykut, & Morehouse, 1994; Marshall & Rossman, 1999; Miles & Huberman, 1994; Miles, Huberman, & Saldana, 2014; Zikmund, 2003). พบว่าการวิจัยเชิงคุณภาพกับการวิจัยเชิงปริมาณมีความแตกต่างกันหลายประการและพบว่าการที่นำเสนอโดย วรรณวิชนี ถนอมชาติ และคณะ (2563). ได้จำแนกความแตกต่างไว้ 15 ประการซึ่งมีความกระชับและชัดเจนมากที่สุดจึงนำมาปรับปรุงเพิ่มเติมและนำเสนอเพื่อเป็นฐานในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดังแสดงในตารางที่ 1



ตารางที่ 1: เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพกับการวิจัยเชิงปริมาณ

ประเด็นเปรียบเทียบ	การวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยเชิงปริมาณ
1. วัตถุประสงค์การวิจัย	สร้างความรู้ หรือทฤษฎีขึ้นมาใหม่จากการวิจัย	ทดสอบหรือยืนยันทฤษฎีหรือความรู้เก่าที่มีอยู่แล้ว
2. กระบวนทัศน์นำทางการวิจัย	สร้างสรรคนิยม (Constructivism) หรือการเป็นตัวแทนหรือ การมีส่วนร่วม ที่ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ นักวิจัยมีความเชื่อพื้นฐานว่า ความรู้อยังไม่มีหรือมีไม่เพียงพอที่จะตอบคำถามจึงจำเป็นต้องสร้างความรู้ใหม่ขึ้นมา ภววิทยา (Ontology) ความจริงมีอยู่จริงในโลกภายนอกและถูกกำหนดโดยกฎธรรมชาติที่ไม่เปลี่ยนแปลง ความรู้เกี่ยวกับกฎและกลไกเหล่านี้มักสรุปเป็นหลักการทั่วไปที่ ไม่ขึ้นกับเวลาและสถานการณ์ โดยบางหลักการเป็นกฎเหตุและผล	ปฏิฐานนิยม (Positivism) นักวิจัยมีความเชื่อพื้นฐานว่าความรู้มีอยู่แล้ว ไม่มีความจำเป็นต้องสร้างขึ้นมาใหม่เพียงแต่นักวิจัยนำเอาความรู้ที่มีอยู่เหล่านั้นมาทดสอบหรือยืนยันก็เป็นการเพียงพอแล้ว ญาณวิทยา (Epistemology) นักวิจัยต้องรักษาระยะห่างและไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่กำลังศึกษา เพื่อป้องกัน ไม่ให้ค่านิยมและปัจจัยที่อาจทำให้เกิดความลำเอียงมีผลกระทบต่อผลลัพธ์ ระเบียบวิธีการวิจัย/วิธีวิทยา (Methodology) การวิจัยเชิงทดลอง จะมีการตั้งคำถามหรือสมมติฐานล่วงหน้าในรูปแบบที่สามารถทดสอบได้ และทดสอบภายใต้สภาวะที่มีการควบคุมอย่างเข้มงวดเพื่อหาผลลัพธ์
3. จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของการวิจัย	เริ่มต้นด้วยปัญหาหรือคำถามหรือโจทย์การวิจัยแล้วจบลงด้วยทฤษฎีที่จะตอบปัญหาหรือคำถามหรือโจทย์การวิจัย	เริ่มต้นด้วยทฤษฎีแล้วจบลงด้วยผลการทดสอบหรือยืนยันทฤษฎีจากความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามหรือจากผลการวิเคราะห์
4. ยุทธศาสตร์การวิจัย	มีหลากหลาย เช่น แบบบรรยาย แบบศึกษาปรากฏการณ์ แบบการศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎี แบบการศึกษาวطنธรรม แบบกรณีศึกษา แบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยมีส่วนร่วม เป็นต้น	มียุทธศาสตร์การวิจัยที่เป็นหลักสองแบบ คือ แบบการทดลอง กับแบบการสำรวจ มียุทธศาสตร์ที่แยกย่อยออกไปอีก เช่น แบบกึ่งทดลอง แบบไม่มีการทดลอง แบบหาความสัมพันธ์ และแบบบรรยาย เป็นต้น
5. ลักษณะของข้อมูลการวิจัย	มีความเป็นนามธรรม มีลักษณะเป็นข้อเท็จจริงจากผู้ให้ข้อมูล เป็นการตีความหรืออธิบายความหมาย เป็นข้อความ เป็นตัวหนังสือ เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ	มีความเป็นรูปธรรม เป็นจำนวน เป็นตัวเลข สามารถ นับ ชั่ง ตวง วัด ออกมาได้ เป็นความเห็นที่มีต่อคำถามของนักวิจัยที่นักวิจัยกำหนดไว้ล่วงหน้าด้วยตัวนักวิจัยเอง



ประเด็นเปรียบเทียบ	การวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยเชิงปริมาณ
6. แหล่งที่มาของข้อมูลการวิจัย	มาจากผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้จากเอกสารใน รูปแบบต่าง ๆ บันทึก หลักฐาน ภาพถ่าย ภาพเขียน โสตทัศนูปกรณ์ในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลที่ได้มาจากสื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชัน หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย	สถานที่ทำการวิจัย กระบวนการวิจัย ผู้ตอบแบบสอบถามที่นักวิจัยได้ตั้งคำถามและ กำหนดคำตอบไว้ล่วงหน้าแล้วผู้ตอบเลือก คำตอบตามความเห็นของตน เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ที่สามารถนับจำนวน หรือ ชั่ง ตวง วัด ออกมาได้
7. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย	ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบต่างๆ ทางการวิจัยเชิงคุณภาพ แบบสอบถามปลายเปิด สังเกต เข้าร่วม ทั้งเข้าร่วมและสังเกต เก็บรวบรวมข้อมูลแบบเชิงคุณภาพจาก เอกสาร จากบันทึก หลักฐาน ภาพ โสตทัศนูปกรณ์ สื่อสังคมออนไลน์ประเภทต่าง ๆ และทางโทรศัพท์	แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงปริมาณ การทดลองแบบต่าง ๆ การจดบันทึกข้อมูล การทดลอง ข้อมูลหรือสถิติต่าง ๆ ที่มีอยู่ แล้ว เช่น รายงานผลการสำมะโนประชากร เชนระเบียบในสถานพยาบาล การเก็บข้อมูลแบบเชิงปริมาณผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือ โทรศัพท์
8. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย	ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาหลายรูปแบบโดย ไม่ใช้สถิติ ทำความคู่ไปกับการเก็บข้อมูล และหยุดเมื่อถึงจุดอิ่มตัวของข้อมูล	ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติหลายรูปแบบ เก็บข้อมูลได้ครบถ้วนหรือเพียงพอ แล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูล
9. โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย	ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปแบบเชิงคุณภาพหลายรูปแบบช่วยในการวิเคราะห์โดย โปรแกรมสำเร็จรูปไม่สามารถทำการวิเคราะห์แทนนักวิจัยได้เลย เพียงแต่ช่วยให้มีความสะดวกขึ้นเท่านั้น	ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปแบบเชิงปริมาณหลายรูปแบบในการวิเคราะห์ โดยโปรแกรมสำเร็จรูปสามารถทำการวิเคราะห์หรือออกมาเป็นผลการวิจัยให้แก่ักวิจัยได้เลย
10. การลงมือปฏิบัติการวิจัย	ในการวิจัยเชิงคุณภาพนักวิจัยจะต้องลงมือปฏิบัติการวิจัยด้วยตนเองตั้งแต่ต้นจนจบโครงการวิจัย โดยไม่สามารถใช้ผู้ช่วย นักวิจัยกระทำแทนได้ เนื่องจากในการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นนักวิจัย จะต้องเป็นผู้บันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ดุลยพินิจของตนเองซึ่งจะต้องกระทำควบคู่กันไปในระหว่างการเก็บข้อมูลจนข้อมูลอิ่มตัว โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ไม่สามารถตัดสินใจแทนนักวิจัยได้เป็น แต่เพียงช่วยให้การดำเนินการรวดเร็วขึ้นเท่านั้น	ในการวิจัยเชิงปริมาณนั้นนักวิจัยสามารถใช้ผู้ช่วยนักวิจัยทำการแทนได้หลายอย่าง เช่น การส่งและการติดตามแบบสอบถาม หรือ การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีคำตอบอยู่แล้วเพียงแต่ให้ผู้ตอบเลือก คำตอบที่ตรงกับความเห็นของตนเท่านั้น ผู้ช่วยนักวิจัยไม่มีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นหรือใช้ดุลยพินิจใด ๆ อีกทั้งในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นก็สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทำการแทนนักวิจัยได้เลย นักวิจัยเป็นเพียงอ่านและตีความข้อมูลเป็นหลัก



ประเด็นเปรียบเทียบ	การวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยเชิงปริมาณ
11. ความสัมพันธ์ระหว่างนักวิจัยกับผู้ให้ข้อมูลการวิจัย	ในการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นนักวิจัยต้องมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ให้ข้อมูลโดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันโดยมีหลักประกันในการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพนักวิจัยจึงจะทำให้มั่นใจได้ว่าจะได้ข้อมูลตามที่นักวิจัยต้องการ	ในการวิจัยเชิงปริมาณนั้นความสัมพันธ์ระหว่างนักวิจัยกับผู้ตอบแบบสอบถามแทบจะไม่มีความสัมพันธ์ใดๆ เลย เช่น การส่งและรับกลับทางไปรษณีย์ทั้งสองฝ่ายจะไม่มีใครรู้จักกัน หรือในกรณีที่ใช้การสัมภาษณ์เชิงปริมาณก็จะมีความสัมพันธ์เพียงผิวเผินและเป็นเพียงระยะสั้น ๆ เท่านั้น
12. การนำเสนอและแสดงข้อมูลการวิจัย	นำเสนอโดยไม่ได้แสดงตัวเลขหรือสถิติแต่ใช้วิธีการนำเสนอแบบต่างๆ เช่น แบบกล่อง แบบจำลองต้นไม้การตัดสินใจ แบบผังการไหลของงาน แบบเครือข่าย เป็นต้น มีการบรรยายประกอบ	นำเสนอโดยการแสดงตัวเลขสถิติในรูปแบบต่างๆ เช่น ตาราง แผนภูมิ หรือกราฟ แบบต่างๆ เช่น แบบแท่ง แบบเส้น แบบวงกลม เป็นต้น มีการตีความและอธิบายข้อมูลตัวเลข สถิติ ประกอบ
13. การนำเสนอผลการวิจัย	นำเสนอผลการวิเคราะห์โดยนำเสนอหัวข้อเรื่องหลัก (Themes) พร้อมประเภทของข้อมูลหรือหัวข้อเรื่องรอง (Categories) ที่เป็นส่วนประกอบของหัวข้อเรื่องหลัก และรหัส (Codes) เป็นส่วนประกอบของหัวข้อเรื่องรอง โดยคัดเลือกข้อความ (Direct Quotes) ของผู้ให้ข้อมูลหลักมานำเสนอประกอบ	นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยโดยนำเสนอผลการทดสอบสมมุติฐานที่นักวิจัยได้กำหนดไว้ตั้งแต่แรก เริ่มด้วยตัวเลข สถิติ รวมทั้งคำอธิบายว่าผลการทดสอบสมมุติฐานเป็นไปตามสมมุติฐานหรือยืนยันสมมุติฐานที่นักวิจัยตั้งไว้ล่วงหน้าตั้งแต่แรกหรือไม่ และเพราะเหตุใดผลการวิจัยที่ได้จึงไม่เป็นไปตามนั้น
14. การเขียนรายงานการวิจัย	มีความยืดหยุ่นสูง ไม่มีรูปแบบที่ตายตัว รูปแบบการเขียนรายงานการวิจัยจะขึ้นอยู่กับยุทธศาสตร์การวิจัยเชิงคุณภาพที่นักวิจัยเลือกใช้ การกำหนดจำนวนบทของเนื้อหาไม่มีการกำหนดที่แน่นอนตายตัว บางโครงการอาจมีถึง 10 บทหรือมากกว่าได้	การเขียนรายงานการวิจัยมีรูปแบบที่กำหนดไว้อย่างแน่ชัดและแน่นอนตายตัว การแบ่งจำนวนบทของเนื้อหาที่กำหนดไว้ตายตัวคือห้าบท แต่บางโครงการอาจแยกกรณีที่ศึกษาเป็นอีกบทหนึ่ง แต่ส่วนใหญ่แล้วจะนำไปบรรจุไว้ในบทการทบทวนวรรณกรรม
15. การนำผลการวิจัยไปใช้	นำไปใช้ได้ในวงจำกัดคือใช้อธิบายปรากฏการณ์หรือบริบทที่ทำการศึกษา แต่ในบางกรณีสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นได้	ผลการวิจัยเชิงปริมาณที่ยืนยันสมมุติฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ ที่ผ่านมาสามารถนำไปสู่การนำผลการวิจัยไปใช้กับกลุ่มอื่นได้

ที่มา: ปรับปรุงจาก วรรณวิชนี ถนอมชาติ และคณะ (2563)



จากข้อมูลในตารางที่ 1 แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างเชิงโครงสร้างระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณอย่างชัดเจน ทั้งในด้านวัตถุประสงค์ กระบวนการวิจัย ลักษณะของข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ และการนำเสนอผล ซึ่งสะท้อนถึงแนวคิดและวิธีการที่แตกต่างกันโดยพื้นฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพเน้นการสร้างความรู้และการตีความเชิงลึกที่เกี่ยวข้องกับบริบทเฉพาะ ขณะที่การวิจัยเชิงปริมาณมุ่งวัดผลในเชิงตัวเลขและยืนยันสมมติฐานที่ตั้งไว้ ความแตกต่างดังกล่าวเน้นย้ำถึงความสำคัญของการเลือกใช้แนวทางการวิจัยที่เหมาะสมต่อคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อให้ผลลัพธ์ที่ได้มีคุณภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้

2.2 กระบวนการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณเปรียบเทียบกับ การวิจัยเชิงคุณภาพ จากกรอบทบทวนวรรณกรรม (มโนัส สุวรรณ, 2544; สุภางค์ จันทวานิช, 2546; ชาย โพธิสิตา, 2550; สุชาติ ประดิษฐ์รัฐสินธุ์, 2550; สมบูรณ์ สุริยวงศ์ และคณะ, 2552; จำเนียร จวงตระกูล, 2553, 2563, 2565; สุวิมล ตีรگانนท์, 2551, 2555; สุพรรณิ ไชยอำพร, 2556; วรณวิชนี ถนอมชาติ และคณะ, 2563; Babbie, 2008; Berg, 1998; Creswell, 2014; Kothari, 2004; Lincoln, & Guba, 1985; Maykut, & Morehouse, 1994; Marshall & Rossman, 1999; Miles & Huberman, 1994; Miles, Huberman, & Saldana, 2014; Zikmund, 2003) สรุปได้ว่ากระบวนการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณเปรียบเทียบกับ การวิจัยเชิงคุณภาพมีความแตกต่างกันและคณะผู้เขียนได้สังเคราะห์ความแตกต่างขึ้นมาใหม่โดยอาศัยงานของ จำเนียร จวงตระกูล (2563, 2565) เป็นแนวทาง ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2: เปรียบเทียบกระบวนการดำเนินการวิจัยระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพกับการวิจัยเชิงปริมาณ

ประเด็นเปรียบเทียบ	การวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยเชิงปริมาณ
1. การกำหนดหัวข้อเรื่องการวิจัย	ประเด็นที่จะศึกษามุ่งเน้นการหาความจริงหรืออธิบายความจริง	ประเด็นที่จะศึกษามุ่งเน้นการพิสูจน์หรือยืนยัน ความจริง
2. การตั้งคำถามการวิจัย	มุ่งเน้นการแสวงหาความจริง	มุ่งเน้นการพิสูจน์ความจริง
3. การกำหนดกระบวนการทัศน์การวิจัย	เน้นที่กระบวนการทัศน์สร้างสรรค์นิยม	เน้นที่กระบวนการทัศน์ปฏิภาณนิยม
4. การกำหนดยุทธศาสตร์การวิจัย	มียุทธศาสตร์หลักให้เลือกใช้หลายแบบ เช่น แบบบรรยาย แบบศึกษาปรากฏการณ์ แบบศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีจากข้อมูล แบบการศึกษาวัดผลธรรมชาติและ แบบกรณีศึกษา เป็นต้น	มียุทธศาสตร์หลักสองแบบคือการทดลองกับการสำรวจ
5. การทบทวนวรรณกรรม	กระทำพอประมาณเพื่อทำความเข้าใจในประเด็นที่จะทำการศึกษา การวิจัยเชิงคุณภาพยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีจากข้อมูลบางประเภทไม่ให้เกิดการทบทวนวรรณกรรมล่วงหน้าเพื่อป้องกันมิ	กระทำอย่างละเอียดลึกซึ้ง อย่างเพียงพอเพื่อสกัดตัวแปรที่จะนำมาทำการศึกษาให้ชัดเจน



ประเด็นเปรียบเทียบ	การวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยเชิงปริมาณ
	ให้วรรณกรรมไปครอบงำความคิด ของนักวิจัยในการค้นพบทฤษฎี	
6. การกำหนดตัวแปรที่จะทำการศึกษา	ไม่มีการกำหนดตัวแปร เพียงแต่กำหนดประเด็นที่จะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการศึกษา	กำหนดตัวแปรที่กระชับอย่างชัดเจนเพื่อนำไปดำเนินการศึกษาต่อไป
7. การกำหนดสมมุติฐานการวิจัย	ไม่มีการกำหนดสมมุติฐานการวิจัยไว้ล่วงหน้าแต่ในบางกรณีสมมุติฐานจะเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการวิจัยโดยการนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของสมมุติฐานเพื่อใช้ในการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณต่อไป	ส่วนใหญ่จะมีการกำหนดสมมุติฐานไว้ล่วงหน้าเพื่อทำการทดสอบหรือยืนยันแน่ชัดในกรณีที่เป็นการวิจัยแบบการสำรวจทั่วไป (Exploratory) จะไม่มีการกำหนดสมมุติฐาน
8. การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย	ไม่มีการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ล่วงหน้าแต่อาจกำหนดแนวทางการดำเนินการวิจัยไว้ ส่วนกรอบแนวคิดนั้น จะเกิดจากผลการวิจัยซึ่งในการนำเสนอผลการวิจัยนั้นอาจนำเสนอเป็นแบบจำลองหรือกรอบแนวคิดการวิจัย	มีการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยโดยนำตัวแปรและสมมุติฐานมาจัดทำกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ล่วงหน้า
9. การกำหนดกลุ่มและจำนวนประชากร	มีการกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลไว้กว้าง ๆ แต่ยังไม่สามารถกำหนดจำนวนประชากรได้เนื่องจาก ใช้ผู้ให้ข้อมูลในจำนวนที่ไม่มากนักและต้องขึ้นอยู่กับความอึดตัวของข้อมูลเป็นสำคัญ	มีการกำหนดกลุ่มประชากรและจำนวนประชากรที่จะใช้ในการดำเนินการวิจัยไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน ยกเว้นกรณีที่ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอนของประชากรจะใช้วิธีการจำเพาะในการกำหนดกลุ่มและจำนวนประชากร
10. การกำหนดจำนวนตัวอย่าง	ไม่สามารถกำหนดจำนวนตัวอย่างที่แน่นอน ชัดเจนได้เนื่องจากจะต้องเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลไปในเวลาเดียวกันจนกระทั่งข้อมูลอึดตัว แต่มีวิธีการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างไว้เป็นการชั่วคราว (Tentative) โดยเป็นการประมาณการซึ่งส่วนใหญ่จะใช้จากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญหรือ หรือจากโครงการวิจัยที่คล้ายคลึงกันในอดีตและอาจใช้วิธีคำนวณหาจุดอึดตัวของข้อมูล เพื่อใช้เป็นฐานในการกำหนดจำนวนตัวอย่างไว้เป็นการชั่วคราวได้	มีวิธีการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างหลายวิธีให้เลือกใช้ในการกำหนดจำนวนตัวอย่างไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน



ประเด็นเปรียบเทียบ	การวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยเชิงปริมาณ
11. การสุ่มตัวอย่าง	เน้นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงแต่ในบางยุทธศาสตร์มีวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ใช้จำเพาะประกอบด้วย เช่น ยุทธศาสตร์การศึกษาปรากฏการณ์จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดกฎเกณฑ์ไว้ล่วงหน้าประกอบในขณะที่แบบการศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีจากข้อมูลจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเชิงทฤษฎี หลังจากใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงในตอนต้น	มีวิธีการสุ่มตัวอย่างให้เลือกใช้หลายวิธี ตัวอย่างเช่น การสุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักความน่าจะเป็น ได้แก่ การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย แบบเป็นระบบ แบบแบ่งชั้น แบบกลุ่ม แบบหลายขั้นตอน เป็นต้น และการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็น ได้แก่ แบบบังเอิญ แบบโควตา แบบเจาะจง แบบก๊อคนิเฆะ เป็นต้น
12. การเก็บรวบรวมข้อมูล	มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี เช่น การสังเกต การเก็บรวบรวมเอกสาร พยานหลักฐานต่าง ๆ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น แต่ส่วนใหญ่จะเน้นที่การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยเก็บข้อมูลไปและวิเคราะห์ข้อมูลไปในเวลาเดียวกันจนกระทั่งข้อมูลอิ่มตัวจึงยุติการเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล	เน้นที่การใช้แบบสอบถามเป็นหลัก โดยเก็บข้อมูลให้ครบถ้วนแล้วจึงนำมาจัดการและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล
13. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	ใช้แบบเก็บรวบรวมข้อมูลหลายแบบแต่เน้นที่แบบสัมภาษณ์เป็นหลัก	ใช้แบบสอบถามเป็นหลัก
14. การวิเคราะห์ข้อมูล	วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาโดยทั่วไปและตามแบบของการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้จำเพาะกับแต่ละยุทธศาสตร์การวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีกระบวนการและขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลของแต่ละยุทธศาสตร์การวิจัยเป็นการจำเพาะ นอกจากนี้ในแต่ละยุทธศาสตร์การวิจัยยังมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่แตกต่างกันออกไปหลายวิธี	วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติแบบต่าง ๆ ในการการวิเคราะห์ข้อมูล
15. โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	มีโปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการวิจัยหลายรูปแบบให้เลือกใช้แต่โปรแกรมสำเร็จรูปไม่สามารถทำแทนนักวิจัยได้เพียงแต่ช่วยให้การวิเคราะห์มีความรวดเร็วและถูกต้องแม่นยำมากขึ้น	มีโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้สถิติหลายชนิดให้เลือกใช้ตามความเหมาะสมของแต่ละโครงการโปรแกรมสำเร็จรูปสามารถทำแทนนักวิจัยได้



ประเด็นเปรียบเทียบ	การวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยเชิงปริมาณ
16. การนำเสนอข้อมูล	นำเสนอข้อมูลเป็นข้อความ ตาราง หรือรูปภาพซึ่งส่วนใหญ่ไม่ใช่ตัวเลขแต่เป็นตัวหนังสือแทน	นำเสนอข้อมูลเป็นตัวเลข สถิติ แบบตาราง กราฟ หรือรูปภาพ
17. การนำเสนอผลการวิจัย	นำเสนอผลการวิจัยหลายรูปแบบเน้นการอธิบายขยายความให้มีความชัดเจนอาจนำเสนอตัวแปร หรือสมมุติฐาน หรือกรอบแนวคิดหรือแบบจำลองที่สร้างขึ้นจากผลการวิจัย	นำเสนอผลการทดสอบหรือยืนยันการทดสอบเป็นหลัก
18. การสร้างความน่าเชื่อถือของงานวิจัย	อาศัยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นหลัก โดยการใช้ดุลพินิจในการตัดสินถึงความถูกต้องเหมาะสม	ใช้สถิติตัวเลขในการวัดค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น เป็นเกณฑ์ในการตัดสิน
19. การใช้มาตรฐานทางจริยธรรมในการวิจัย	มีการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพอย่างลึกซึ้งและทั่วถึงเช่น การขอคำยินยอมจากผู้ให้ข้อมูลหรือจากผู้ปกครองผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์แล้วแต่กรณี เป็นต้น	ปฏิบัติตามกรอบแนวทางจริยธรรมและจรรยาบรรณนักวิจัยโดยทั่วไป
20. การนำเสนอรายงานการวิจัย	มีความยืดหยุ่นในการนำเสนอรายงานการวิจัยไม่มีการกำหนดจำนวนบทของเนื้อหาตายตัวทั้งนี้ให้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาและวิธีการนำเสนอที่จะทำให้ผู้อ่าน และผู้ใช้งานวิจัยได้มีความเข้าใจถูกต้องชัดเจน	มีการกำหนดจำนวนบทของรายงานการวิจัยไว้เป็นการแน่นอนตายตัว

ที่มา: คณะผู้เขียน, 2567 โดยอาศัยงานของ จำเนียร จวงตระกูล (2563)

จากตารางที่ 2 นำเสนอการเปรียบเทียบเชิงลึกในประเด็นเพิ่มเติมที่แสดงถึงความแตกต่างระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเน้นถึงวิธีการเก็บข้อมูล ความสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูล เทคนิคการวิเคราะห์และรูปแบบการรายงานผล การวิจัยเชิงคุณภาพมุ่งเน้นการสำรวจปรากฏการณ์เชิงลึกผ่านการสัมภาษณ์และการสังเกต ขณะที่การวิจัยเชิงปริมาณใช้เครื่องมือที่มีโครงสร้าง เช่น แบบสอบถามและการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมุติฐาน ตารางนี้แสดงให้เห็นถึงธรรมชาติที่เกื้อหนุนกันของทั้งสองแนวทาง และความเหมาะสมในการเลือกใช้ตามวัตถุประสงค์และบริบทของการศึกษา

2.3 กระบวนการสร้างและควบคุมคุณภาพเครื่องมือการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณเปรียบเทียบกับกรวิจัยเชิงคุณภาพ จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม (มนัส สุวรรณ, 2544; สุภาวศ์ จันทวานิช, 2546; ชาย โปธิสิตา, 2550; สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2550; สมบูรณ์ สุริยวงศ์ และคณะ, 2552; จำเนียร จวงตระกูล, 2553, 2563, 2565; สุวิมล ตีรกานนท์, 2551, 2555; สุพรรณิ ไชยอำพร, 2556; พาสนา จุลรัตน์, ธรรมโชติ เข้มทัตตะ และ



ภาวดี กำภู ณ อยุธยา, 2562; วรณวิชนี ถนอมชาติ และคณะ, 2563; จำเนียร จวงตระกูล และคณะ, 2564; ชนิดา จิตตรุทธะ, 2562; สุพัฒน์ สุขมกลสันต์, มปป.; Babbie, 2008; Berg, 1998; Creswell, 2014; Cronbach, 1951; DeFeanzo, 2024; Ismail & Zubairi, 2022; Ivonina, 2023; Kothari, 2004; Lincoln, & Guba, 1985; Maykut & Morehouse, 1994; Marshall & Rossman, 1999; Miles & Huberman, 1994; Miles, Huberman, & Saldana, 2014; Turner & Carlson, 2003; Zikmund, 2003) สรุปได้ว่ากระบวนการสร้างและทดสอบคุณภาพของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพเปรียบเทียบกับการวิจัยเชิงปริมาณมีการดำเนินการที่แตกต่างกันดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบกระบวนการสร้างเครื่องมือการวิจัยระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพกับการวิจัยเชิงปริมาณ

ประเด็นเปรียบเทียบ	การวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยเชิงปริมาณ
1. การทบทวนวรรณกรรม	ทำการทบทวนวรรณกรรม โดยกระทำพอประมาณ ตามแนวทางและข้อกำหนดในการทบทวนวรรณกรรมของการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อนำมาใช้กำหนดประเด็นที่จะใช้เป็นคำถามในแบบสัมภาษณ์	ทบทวนวรรณกรรมอย่างละเอียดชัดเจนเพียงพอเพื่อกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
2. การกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	นำวรรณกรรมที่ได้ทบทวนมากำหนดประเด็นที่จะถามคำถามเพื่อให้ได้คำตอบเพื่อตอบคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย	สกัดตัวแปรจากวรรณกรรมที่ทำการทบทวนเพื่อนำไปใช้ในการศึกษา
3. การกำหนดสมมุติฐานในการศึกษา	ไม่มีการกำหนดสมมุติฐานในการศึกษา แต่ใช้คำถามการวิจัยเป็นแนวทาง	นำตัวแปรมากำหนดสมมุติฐานเพื่อพิสูจน์หรือทดสอบยืนยันความรู้หรือทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษา
4. การศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยในโครงการวิจัยที่ผ่านมา	ศึกษาแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในโครงการวิจัยในลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันในโครงการวิจัยที่ผ่านมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน	ศึกษาแบบสอบถามที่ใช้ในโครงการวิจัยในลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันในโครงการวิจัยที่ผ่านมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน
5. การกำหนดข้อคำถามในเครื่องมือการวิจัย	นำคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาเป็นตัวตั้งพร้อมทั้งประเด็นที่จะทำการศึกษากำหนดเป็นคำถามของแบบสัมภาษณ์โดยคำถามจะต้องเป็นคำถามปลายเปิดและไม่ต้องมีคำตอบสำหรับคำถามในแต่ละข้อ เพราะว่าคำตอบจะต้องเป็นคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์เองโดยตรง	นำคำถามการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาเป็นตัวตั้งทำการร่างข้อคำถามและคำตอบของแบบสอบถามโดยนำตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาสมมุติฐานการศึกษามาร่วมพิจารณา กำหนดคำถามและคำตอบสำหรับคำถามแต่ละข้อในจำนวนที่มากพอที่เห็นว่าจะสามารถใช้พิสูจน์หรือ



ประเด็นเปรียบเทียบ	การวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยเชิงปริมาณ
		ทดสอบหรือยืนยันความรู้หรือทฤษฎีตามคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
6. การจัดรูปแบบของเครื่องมือการวิจัย	นำคำถามแต่ละข้อมาจัดเข้ารูปแบบของแบบสัมภาษณ์ เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพมักใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview Guide) โดยเป็นการตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended) เพื่อให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นหรืออธิบายเรื่องราวในเชิงลึก การสัมภาษณ์เน้นการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนาและการตีความ โดยคำถามจะถูกออกแบบให้เปิดโอกาสให้ผู้ตอบสามารถขยายความและแสดงมุมมองส่วนตัวได้เต็มที่ ตัวอย่าง เช่น - คำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ 1) คุณมีประสบการณ์อย่างไรกับการใช้โซเชียลมีเดียในการทำงาน 2) คำถามเกี่ยวกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของคุณรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับผลกระทบของโซเชียลมีเดียต่อประสิทธิภาพการทำงานของคุณ 3) คำถามเกี่ยวกับการรับรู้และการตีความ - คุณคิดว่าโซเชียลมีเดียมีบทบาทสำคัญต่อการสื่อสารในองค์กรอย่างไร?	นำคำถามพร้อมคำตอบในแต่ละข้อมาจัดเข้ารูปแบบของแบบสอบถาม โดยมีการกำหนดคำถาม และตัวเลือกคำตอบชัดเจน แบบสอบถามเหล่านี้จะถูกออกแบบเพื่อให้ตอบสนองต่อสมมติฐานหรือวัตถุประสงค์การวิจัย โดยคำถามจะเป็นคำถามปิด (Closed-Ended) ตัวอย่าง เช่น 1) คำถามแบบหลายตัวเลือก (Multiple Choice) - คุณใช้เวลาต่อวันในการใช้โซเชียลมีเดียประมาณกี่ชั่วโมง (1) น้อยกว่า 1 ชั่วโมง (2) 1-2 ชั่วโมง (3) 3-4 ชั่วโมง (4) มากกว่า 4 ชั่วโมง 2) คำถามแบบมาตราส่วนลิเคิร์ต (Likert Scale) - คุณเห็นด้วยกับข้อความนี้มากน้อยเพียงใด: "การใช้โซเชียลมีเดียช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของฉัน" (1) เห็นด้วยอย่างมาก (2) เห็นด้วย (3) เฉยๆ (4) ไม่เห็นด้วย (5) ไม่เห็นด้วยอย่างมาก
7. การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)	ใช้วิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญ (Expert Validation) ตรวจสอบพิจารณาให้ความเห็นและเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม เน้นการประเมินความถูกต้องและความลึกซึ้งของการวิเคราะห์และตีความข้อมูล โดยมุ่งเน้นที่ความสอดคล้องกับประสบการณ์ และมุมมองของผู้ให้ข้อมูล เก็บข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสังเกตการณ์ เน้นความละเอียดในการตีความและการใช้	ใช้วิธีการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยดำเนินการตามกระบวนการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Indexes of Item-Objective Congruence: IOC) พัฒนาเครื่องมือหรือแบบสอบถามที่ชัดเจน และให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินเนื้อหาของเครื่องมือเหล่านั้น เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงโดยใช้การคำนวณทางสถิติ ใช้สถิติในการคำนวณ เช่น ค่าเฉลี่ยของการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ หรือการใช้ค่า



ประเด็นเปรียบเทียบ	การวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยเชิงปริมาณ
	วิธีการสอบถามข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล (member checking) เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูล ใช้การพูดคุยและตรวจสอบกับผู้ให้ข้อมูลเพื่อยืนยันว่าการตีความถูกต้องตามเนื้อหาจริงและเป็นไปตามประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล	ดัชนีทางสถิติเพื่อวัดความเที่ยงตรง หรือ อาจจะใช้การวิเคราะห์ Content Validity Index (CVI) เพื่อหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย โดยใช้จำนวนผู้เชี่ยวชาญ 5-10 คน ในการประเมิน
8. การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test)	มุ่งเน้นไปที่การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของการเก็บ และการตีความข้อมูล โดยให้ความสำคัญกับความสมบูรณ์และความถูกต้องในการสะท้อนความเป็นจริงของผู้ให้ข้อมูล ใช้การทดสอบผ่าน Triangulation (การใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งเพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือ) และ Member Checking (การสอบถามผลการวิเคราะห์กับผู้ให้ข้อมูล) เพื่อยืนยันความสมเหตุสมผลของการตีความ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต การสอบถามจากผู้ให้ข้อมูล และการใช้แหล่งข้อมูลหลายประเภทเพื่อยืนยันผลการตีความ โดยพิจารณาจากความสอดคล้องและความน่าเชื่อถือของการตีความ ซึ่งต้องยืนยันได้จากการตรวจสอบร่วมกับผู้ให้ข้อมูล หรือผ่านการใช้แหล่งข้อมูลจากหลายแหล่งที่แตกต่างกัน	ตรวจสอบว่าเครื่องมือวิจัยให้ผลที่คงที่และเชื่อถือได้เมื่อใช้ซ้ำกันในสภาวะที่เหมือนกัน โดยเน้นการวัดความสม่ำเสมอของผลลัพธ์ในเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงปริมาณในการวิเคราะห์ เช่น การวัดค่า Cronbach's Alpha เพื่อตรวจสอบความสม่ำเสมอภายในของข้อคำถาม การวัดความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (Inter-Rater Reliability) และการทดสอบแบบซ้ำ (Test-retest) แบบสอบถามหรือแบบวัดที่ได้รับการพัฒนาขึ้น ซึ่งต้องทดสอบความสม่ำเสมอด้วยสถิติต่าง ๆ เช่น Cronbach's Alpha หรือการทดสอบระหว่างผู้ประเมินค่าความเชื่อมั่นที่เป็นตัวเลข เช่น ค่า Cronbach's Alpha มากกว่า 0.7 ถือว่ามีความเชื่อมั่นสูง
9. ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity)	มุ่งเน้นการสะท้อนถึงโครงสร้างแนวคิดที่มีความซับซ้อนผ่านการตีความเชิงลึกและบริบท โดยเน้นการเข้าใจความหมายและการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับแนวคิดหลักวิธีการประเมินความตรงตามโครงสร้างใช้การตรวจสอบเชิงคุณภาพ เช่นการใช้ Triangulation (การใช้แหล่งข้อมูลหลายแหล่ง) เพื่อยืนยันความตรงของการตีความโครงสร้างแนวคิด รวมถึงการพูดคุยและสัมภาษณ์กับผู้ให้	ตรวจสอบว่าเครื่องมือวิจัยสามารถวัดตัวแปรที่เป็นนามธรรม (Construct) ได้ตามที่ตั้งใจไว้ ซึ่งต้องการให้การวัดมีความตรงกับโครงสร้างแนวคิดที่ถูกนิยามทางทฤษฎี โดยวิธีการประเมินความตรงตามโครงสร้างใช้การวิเคราะห์เชิงสถิติ เช่น Factor Analysis (การวิเคราะห์ปัจจัย) เพื่อตรวจสอบว่าเครื่องมือสามารถแบ่งแยกปัจจัยหรือตัวแปรย่อยได้ตรงตามโครงสร้างทฤษฎีที่ตั้งไว้ ใช้แบบสอบถาม



ประเด็นเปรียบเทียบ	การวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยเชิงปริมาณ
	ข้อมูลโดยตรง เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์ การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณที่สนับสนุนความเข้าใจในโครงสร้างแนวคิด โดยการใช้การตีความที่ละเอียดและการอธิบายความหมายจากบริบทหรือประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล ผลลัพธ์ที่ต้องการคือการยืนยันว่าการตีความของข้อมูลตรงตามโครงสร้างแนวคิดหลัก และสอดคล้องกับบริบทหรือประสบการณ์จริงของผู้ให้ข้อมูล รวมถึงการรับรองความถูกต้องผ่านการสอบถามและเปรียบเทียบกับแหล่งข้อมูลอื่น ๆ	แบบวัด หรือตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นตามทฤษฎี และใช้การวิเคราะห์สถิติเพื่อทดสอบความตรง เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Exploratory Factor Analysis - EFA) ผลลัพธ์ที่ต้องการคือค่าทางสถิติที่แสดงว่าเครื่องมือสามารถวัดตัวแปรนามธรรมได้อย่างแม่นยำและสอดคล้องกับโครงสร้างที่ตั้งไว้ เช่น ค่าปัจจัยหรือค่าน้ำหนักของปัจจัยที่สอดคล้องกับแนวคิด
10. ความตรงตามสภาพปัจจุบัน (Concurrent Validity)	ตรวจสอบว่าการตีความและข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์หรือการสังเกตการณ์ตรงกับบริบทหรือความเป็นจริงในสภาพปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูลใช้การ Triangulation (การใช้แหล่งข้อมูลหลายประเภทเพื่อเปรียบเทียบความตรง) และ Member Checking (การสอบถามผู้ให้ข้อมูลเพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูลในบริบทปัจจุบัน) เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์ หรือการเก็บข้อมูลจากหลายแหล่ง เพื่อเปรียบเทียบการตีความข้อมูลและดูว่าข้อมูลนั้นตรงกับสภาพปัจจุบันของบริบทหรือไม่ ด้านผลลัพธ์ที่ต้องการคือการยืนยันว่าข้อมูลที่ได้จากการตีความและการวิเคราะห์ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบันและบริบทของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งอาจมีการใช้การสอบถามผู้ให้ข้อมูลเพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูล	ตรวจสอบว่าเครื่องมือวิจัยสามารถวัดผลลัพธ์ในปัจจุบันได้ตรงกับเครื่องมืออื่นที่ใช้วัดสิ่งเดียวกันหรือที่มีความเกี่ยวข้องกันในเวลาเดียวกัน ใช้การวิเคราะห์สถิติ เช่น การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์จากเครื่องมือที่ใช้ในการวัดสิ่งเดียวกันในเวลาเดียวกัน เช่น แบบสอบถามหรือแบบวัดที่ได้รับการตรวจสอบกับเครื่องมืออื่น ๆ ที่สามารถวัดปรากฏการณ์เดียวกันได้ในปัจจุบัน โดยผลลัพธ์ต้องสอดคล้องกันในทางสถิติ โดย ผลลัพธ์ที่ต้องการคือค่าทางสถิติที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์จากเครื่องมือที่วัดสิ่งเดียวกัน เช่น ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ที่บ่งบอกว่าผลลัพธ์มีความสอดคล้องกัน
11. ความตรงตามการพยากรณ์ (Predictive Validity)	ตรวจสอบว่าสามารถสะท้อนหรือเข้าใจแนวโน้มและทิศทางของพฤติกรรมหรือสถานการณ์ในบริบทเฉพาะที่เกิดขึ้นได้	ตรวจสอบว่าเครื่องมือวิจัยสามารถพยากรณ์ผลลัพธ์ในอนาคตตามทฤษฎีหรือสมมติฐานที่ตั้งไว้ได้อย่างแม่นยำ เช่น



ประเด็นเปรียบเทียบ	การวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยเชิงปริมาณ
	โดยไม่มีการวัดเชิงตัวเลขที่ชัดเจน ใช้การตีความข้อมูลเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์หรือการสังเกตการณ์เพื่อเข้าใจรูปแบบพฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ในบริบทเฉพาะและคาดการณ์ทิศทางในอนาคต โดยการอธิบายเชิงลึกเกี่ยวกับแนวโน้มและรูปแบบที่สอดคล้องกับบริบทและความเป็นจริงของผู้ให้ข้อมูล พร้อมกับการคาดการณ์ทิศทางในอนาคตตามความเข้าใจจากข้อมูลที่เก็บรวบรวม	การพยากรณ์พฤติกรรมหรือผลลัพธ์ที่เฉพาะเจาะจง ใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงปริมาณ เช่น การวิเคราะห์ถดถอย (Regression Analysis) เพื่อวัดว่าตัวแปรหนึ่งสามารถพยากรณ์ผลของตัวแปรอื่นได้ค่าทางสถิติ เช่น ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (R^2) ที่แสดงถึงความสามารถในการพยากรณ์ตัวแปรตามได้อย่างแม่นยำ
12. การจัดทำเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยขั้นสุดท้าย	นำคำถามทุกข้อที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาจัดเข้ารูปแบบของแบบสัมภาษณ์ขั้นสุดท้าย	นำข้อคำถามพร้อมคำตอบที่ผ่านการทดสอบค่าความตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นมาจัดเข้ารูปแบบของแบบสอบถามโดยทั่วไปจะมีคำถามปลายเปิดไว้ท้ายชุดของคำถามและคำตอบที่บรรจุไว้เป็นแบบสอบถามขั้นสุดท้าย
13. การตรวจทานขั้นสุดท้ายก่อนนำใช้งาน	นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองสัมภาษณ์บุคคลที่มีคุณลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างโดยสัมภาษณ์ 4-5 ราย เพื่อให้แน่ใจว่าได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ตามต้องการ แล้วปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้แน่ใจว่าได้ข้อมูลตามที่ต้องการจากนั้นจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์พร้อมนำออกใช้งานต่อไป	ตรวจทานขั้นสุดท้ายโดยนักวิจัยเพื่อให้ได้แบบสอบถามพร้อม นำออกใช้งานต่อไป

ที่มา: คณะผู้เขียน, 2567.

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่าการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นจะมุ่งเน้นการเก็บข้อมูลเชิงลึกและความเข้าใจในบริบทของปรากฏการณ์ โดยใช้เครื่องมือ เช่น แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด และการสังเกต เพื่อให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นหรือเล่าประสบการณ์ได้อย่างอิสระ การตั้งคำถามจะอ้างอิงจากวัตถุประสงค์และการวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่การวิจัยเชิงปริมาณนั้นจะเน้นการทดสอบสมมติฐานและวัดตัวแปรเฉพาะ โดยใช้แบบสอบถามที่มีคำถามปิดและตัวเลือกที่ชัดเจน เช่น แบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ในด้านการประเมินความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นนั้นงานวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้วิธี Member Checking และ Triangulation เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูลและการตีความ ส่วนงานวิจัยเชิงปริมาณเน้นการวิเคราะห์เชิงสถิติ เช่น ค่า Cronbach's Alpha



และ Factor Analysis เพื่อวัดความสม่ำเสมอและความตรงตามโครงสร้าง อย่างไรก็ตามในกระบวนการตรวจสอบขั้นสุดท้ายของงานวิจัยเชิงคุณภาพนั้นจะเน้นการทดลองใช้งานเครื่องมือในกลุ่มเป้าหมายจำลองเพื่อปรับปรุง ส่วนงานวิจัยเชิงปริมาณนั้นมุ่งเน้นการตรวจสอบความแม่นยำด้วยสถิติก่อนใช้งานในกลุ่มตัวอย่างจริง ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์กระบวนการเป็น 13 ขั้นตอนเพื่อให้เป็นแนวทางในการตรวจสอบและสร้างเครื่องมือวิจัย เพื่อสนับสนุนให้นักวิจัยได้ใช้เครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ความรู้ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้

การศึกษาครั้งนี้เปรียบเทียบวิธีการและกระบวนการขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม กับ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างสำคัญของวิธีการและกระบวนการขั้นตอนการสร้างและการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งสองแบบที่ไม่สามารถใช้แทนกันได้ แต่เนื่องจากวิธีการและกระบวนการขั้นตอนการสร้างและการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นที่รับรู้และมีการปฏิบัติอย่างกว้างขวางอยู่แล้วในที่จะขอนำเสนอวิธีการและกระบวนการขั้นตอนในการสร้างและการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์โดยได้นำผลการศึกษาข้างต้นมาสังเคราะห์ขึ้นมาใหม่เป็นวิธีการและกระบวนการขั้นตอนการสร้างและหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ โดยมี 10 ขั้นตอน ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4: วิธีการและกระบวนการขั้นตอนการสร้างและหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์

ประเด็นดำเนินการ	การดำเนินการ
1. การทบทวนวรรณกรรม	ทำการทบทวนวรรณกรรม โดยกระทำพอประมาณ ตามแนวทางและข้อกำหนดในการทบทวนวรรณกรรมของการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อนำมาใช้กำหนดประเด็นที่จะศึกษา คำถามการวิจัย และวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. การใช้ประเด็นที่จะศึกษา คำถามการวิจัย และวัตถุประสงค์ของการวิจัย	นำประเด็นที่จะศึกษา คำถามการวิจัย และวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการตั้งคำถามในการสัมภาษณ์
3. การศึกษาแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยในโครงการวิจัยที่ผ่านมา	ศึกษาแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในโครงการวิจัยในลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันในโครงการวิจัยที่ผ่านมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน
4. การกำหนดประเด็นคำถามที่จะถามและข้อคำถามที่จะบรรจุในแบบสัมภาษณ์	ดำเนินการตามข้อ 1-3 และกำหนดประเด็นคำถามที่จะถามและข้อคำถามที่จะบรรจุในแบบสัมภาษณ์ในจำนวนที่เหมาะสมประเด็นละ 3-5 ข้อคำถาม เพื่อใช้ในการคัดเลือกเป็นข้อคำถามที่เหมาะสม ซึ่งจะต้อง



ประเด็นดำเนินการ	การดำเนินการ
	เป็น คำถามปลายเปิดและไม่ต้องมีคำตอบสำหรับคำถามในแต่ละข้อ เพราะคำตอบจะต้องเป็นคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์เองโดยตรง
5. การคัดเลือกคำถามที่จะใช้เป็นคำถามเพื่อ บรรจุในแบบสัมภาษณ์	นำข้อคำถามสำหรับแต่ละประเด็นคำถามที่ได้จัดทำขึ้นตามข้อ 4. มา ทำการพิจารณาไตร่ตรองตามหลักเหตุผล (Rationale and Justification) และคัดเลือกข้อคำถามที่เห็นว่าเหมาะสมและจะได้ คำตอบตามที่ต้องการมากที่สุดประมาณ 5-7 ข้อเพื่อใช้เป็นข้อคำถาม ที่จะบรรจุในแบบสัมภาษณ์
6. การจัดเข้ารูปแบบของแบบสัมภาษณ์เป็น ฉบับร่าง (Draft Version)	นำข้อคำถามแต่ละข้อมาตรวจทานและปรับปรุงให้มีความกระชับ ชัดเจนโดยคำนึงถึงความเชื่อมโยงกับประเด็นที่จะศึกษา คำถามการ วิจัย และวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วจัดเข้ารูปแบบของแบบ สัมภาษณ์เป็นฉบับร่างเพื่อดำเนินการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและ หาความเชื่อมั่นต่อไป
7. การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity)	นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างไปให้ผู้เชี่ยวชาญประมาณ 5 คน ทำการ ตรวจสอบพิจารณาให้ความเห็นและเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาและ การเรียงลำดับข้อของคำถามและอื่น ๆ ตามความเหมาะสม
8. การหาความเชื่อมั่น (Reliability)	ใช้วิธีการเดียวกันกับข้อ 7. ข้างต้นโดยดำเนินการไปในเวลาเดียวกัน
9. การจัดรูปแบบของแบบสัมภาษณ์เป็นฉบับ ร่างขั้นสุดท้าย (Final Draft Version)	นำคำถามทุกข้อที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและ ความเชื่อมั่นจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาจัดเข้ารูปแบบของแบบสัมภาษณ์ เป็นฉบับร่างขั้นสุดท้าย
10. การทดลองสัมภาษณ์และการตรวจทาน ขั้นสุดท้ายเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ (Final Version of Interview Guide) ก่อนนำ ใช้งาน	นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างขั้นสุดท้ายไปทดลองสัมภาษณ์บุคคลที่มี คุณสมบัติเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างโดย สัมภาษณ์ประมาณ 5 ราย แล้วปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้แน่ใจ ว่าได้ข้อมูลตามที่ต้องการจากนั้นจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ พร้อมนำออกใช้งานต่อไป

ที่มา : คณะผู้เขียน, 2567



4. สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษานี้ พบว่าการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณมีความแตกต่างกันทั้งในด้านกระบวนการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการประเมินคุณภาพของเครื่องมือวิจัย การวิจัยเชิงปริมาณมุ่งเน้นความเป็นระบบ การกำหนดตัวแปรที่ชัดเจน และใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเครื่องมือหลักที่ใช้คือแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha) เพื่อให้มั่นใจว่าเครื่องมือวิจัยสามารถวัดตัวแปรที่ต้องการได้อย่างแม่นยำและเชื่อถือได้ ในทางกลับกัน การวิจัยเชิงคุณภาพมุ่งเน้นการเข้าใจปรากฏการณ์ในบริบทเฉพาะ โดยอาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต และการวิเคราะห์เอกสาร ซึ่งเน้นการตีความข้อมูลมากกว่าการวิเคราะห์เชิงตัวเลข เครื่องมือหลักที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ที่ต้องผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Validation) การทดลองสัมภาษณ์ และการสอบถามข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล (Member Checking) (มันส์ สุวรรณ, 2544; ชาย โภธิสิตา, 2550; สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2550; สุพรรณิ ไชยอำพร, 2556) เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่ได้มีความสมบูรณ์และสะท้อนความเป็นจริงของผู้ให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมเพื่อเปรียบเทียบกระบวนการสร้างเครื่องมือการวิจัยระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพกับการวิจัยเชิงปริมาณจากนักวิชาการที่หลากหลายจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกันเชิงเนื้อหาตามบริบทที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งทีมผู้วิจัยได้สรุปข้อเปรียบเทียบไว้ 13 ประเด็น (ตารางที่ 3) อย่างไรก็ตามจากการศึกษามาครั้งนี้ ทีมผู้วิจัยได้สรุปเป็นชุดความรู้ที่ได้จากการเปรียบเทียบวิธีการและกระบวนการขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม กับ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์ เพื่อชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างสำคัญของวิธีการและกระบวนการขั้นตอนการสร้างและการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งสองแบบที่ไม่สามารถใช้แทนกันได้ แต่เนื่องจากวิธีการและกระบวนการขั้นตอนการสร้างและการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นที่รับรู้และมีการปฏิบัติอย่างกว้างขวางอยู่แล้วในทีนี้จะขอเสนอวิธีการและกระบวนการขั้นตอนในการสร้างและการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์โดยได้นำผลการศึกษาลงต้นมาสังเคราะห์ขึ้นมาใหม่ เป็นวิธีการและกระบวนการขั้นตอนการสร้างและหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ โดยมี 10 ขั้นตอน (ตารางที่ 4) คือ 1) การทบทวนวรรณกรรม 2) การใช้ประเด็นที่จะศึกษา คำถามการวิจัย และวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3) การศึกษาแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยในโครงการวิจัยที่ผ่านมา 4) การกำหนดประเด็นคำถามที่จะถามและข้อคำถามที่จะบรรจุในแบบสัมภาษณ์ 5) การคัดเลือกคำถามที่จะใช้เป็นคำถามเพื่อบรรจุในแบบสัมภาษณ์ 6) การจัดเข้ารูปแบบของแบบสัมภาษณ์เป็นฉบับร่าง (Draft Version) 7) การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) 8) การหาความเชื่อมั่น (Reliability) 9) การจัดรูปแบบของแบบสัมภาษณ์เป็นฉบับร่างขั้นสุดท้าย (Final Draft Version) 10) การทดลองสัมภาษณ์และการตรวจทานขั้นสุดท้ายเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ (Final Version of Interview Guide) ก่อนนำไปใช้งาน สอดคล้องกับสุภางค์ จันทวานิช (2546) ที่ได้อธิบายกระบวนการสร้างเครื่องมือการวิจัยไว้ 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดแนวคิดและตัวแปร 2) การพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา 3) การสร้างเครื่องมือการวิจัย 4) การตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ (Validity) 5) การทดลองใช้เครื่องมือ (Try-Out) และ 6) การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ชาย โภธิสิตา (2550) อธิบายไว้ 7 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2) กำหนดตัวแปรและตัวชี้วัด 3) ออกแบบเครื่องมือการ



วิจัย 4) พิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา 5) ทดสอบเครื่องมือเบื้องต้น (Try-out) 6) ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ และ 7) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ; สุธาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2550) อธิบายไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัด 2) การกำหนดขอบเขตของเนื้อหา 3) การออกแบบเครื่องมือการวัด 4) การทดลองใช้เครื่องมือการวัด 5) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวัด ซึ่งมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกันหากแต่ว่ากระบวนการและขั้นตอนที่ทีมผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจะทำให้ให้นักวิจัยหน้าใหม่หรือผู้ที่สนใจงานวิจัยเชิงคุณภาพมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการเลือกใช้เครื่องมือและกระบวนการวิจัยที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของผลการวิจัย นักวิจัยที่คุ้นเคยกับการวิจัยเชิงปริมาณและต้องการปรับไปใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ควรทำความเข้าใจความแตกต่างในกระบวนการพัฒนาเครื่องมือวิจัยอย่างละเอียด เนื่องจากการนำหลักการของการวิจัยเชิงปริมาณมาใช้โดยตรงกับเครื่องมือเชิงคุณภาพอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนและลดความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย นอกจากนี้ การศึกษานี้ยังเปิดโอกาสให้มีการศึกษาต่อยอดเกี่ยวกับแนวทางการสร้างและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพจากโครงการวิจัยที่ผ่านมา เพื่อพิจารณาว่าเครื่องมือวิจัยได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบที่เหมาะสมเพียงพอหรือไม่ รวมถึงการพัฒนาหลักเกณฑ์ที่สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับนักวิจัยในการปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือวิจัยให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยสรุป งานวิจัยนี้เน้นให้เห็นถึงความแตกต่างของแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือวิจัยระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ และเสนอแนวทางที่ช่วยให้นักวิจัยสามารถเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับลักษณะของงานวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้ได้กับบริบทที่หลากหลาย และสนับสนุนการสร้างงานวิจัยที่มีคุณภาพและน่าเชื่อถือมากขึ้น

5. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

5.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา นักวิจัย โดยเฉพาะนักวิจัยใหม่หรือนักวิจัยที่มีพื้นฐานจากงานวิจัยเชิงปริมาณและต้องการปรับเปลี่ยนแนวทางไปสู่การวิจัยเชิงคุณภาพ ควรให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างและการประเมินความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์ เนื่องจากเครื่องมือเชิงคุณภาพมีความแตกต่างจากเครื่องมือเชิงปริมาณในแง่ของโครงสร้างและแนวทางการดำเนินการ และจากกระบวนการสร้างเครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพคือแบบสัมภาษณ์ 10 ขั้นตอนที่คุณเขียน ได้พัฒนาขึ้นนี้ จะเป็นเครื่องมือให้นักวิจัยได้ใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อใช้งานต่อไป ดังนั้นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาและตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์อย่างรอบด้านจะช่วยให้การวิจัยมีคุณภาพและความน่าเชื่อถือสูงขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในอนาคตต่อไป สืบเนื่องจากข้อเสนอแนะจากการวิจัยข้างต้นและเพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพคือแบบสัมภาษณ์จึงขอเสนอแนะเพื่อการศึกษาในอนาคตต่อไปโดยนำเอาวิธีการและกระบวนการขั้นตอนการสร้างและหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ 10 ขั้นตอนที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปทำการศึกษาต่อไปโดยใช้การวิจัยเพื่อประเมินผลเพื่อทำการประเมินผลการใช้วิธีการและกระบวนการขั้นตอนการสร้างและหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ 10 ขั้นตอน เพื่อพัฒนาให้มีคุณภาพและความแกร่งทางวิชาการเพิ่มมากขึ้นอันจะส่งผลให้ผลการวิจัยเชิงคุณภาพมีคุณภาพมากขึ้นต่อไป



รายการอ้างอิง

- จำเนียร จวงตระกูล, กล้าหาญ ณ น่าน, วอนชนก ไชยสุนทร, รัญจวน ประวัติเมือง, พิบูลย์ ธาระพุทธิ, สุมนทนา ตันวงศ์
वाल, . . . บวรนนท ทองกัลยา. (2564). ทางเลือกใหม่ในการสร้างแนวการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวม
ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ. *วารสารวิชาการการตลาดและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี*, 8(2), 1-16.
- จำเนียร จวงตระกูล. (2553). *การวิจัยเชิงคุณภาพ: เครื่องมือสร้างองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาประเทศ*.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท ศูนย์กฎหมายธุรกิจอินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด.
- จำเนียร จวงตระกูล. (2563). *การออกแบบการวิจัย: ประเด็นจริยธรรมและความน่าเชื่อถือของงานวิจัยเชิงคุณภาพ*.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท ศูนย์กฎหมายธุรกิจอินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด.
- จำเนียร จวงตระกูล. (2565). *การวิจัยเชิงคุณภาพ: แนวทางการนำไปใช้เพื่อดำเนินการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา*.
กรุงเทพมหานคร: MNJ Supply.
- ชนิดา จิตตรุทธะ. (2562) *ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณกับระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ: ความแตกต่างของความเชื่อทาง
ญาณวิทยา. วารสารการจัดการสมัยใหม่*. 7(2), 3-26.
- ชาย โพธิ์สีดา. (2550). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อัมรินทร์
พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- พาสณา จุลรัตน์, ธรรมโชติ เขี่ยมทัศนะ และ ภารดี กำภู ณ อยุธยา. (2562). การสร้างแบบวัดการคิดเชิงบริหารของ
นักเรียนวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. *สุทธิปริทัศน์*, 33(107), 94-110.
- มนัส สุวรรณ. (2544). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินติ้งเฮ้าส์.
- วรรณวิชนี ถนอมชาติ, อุทัย อันพิมพ์ และ จำเนียร จวงตระกูล (2563). การนำเสนอผลการวิจัยเชิงคุณภาพ. *วารสาร
ชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 14(4), 1-13.
- สมบุญรณ์ สุริยวงศ์, บุญมี พันธุ์ไทย, เตือนใจ เกตุษา, สุรศักดิ์ อมรัตน์ศักดิ์, สมจิตรา เรืองศรี และ เพ็ญศรี เศรษฐวงศ์.
(2552). *วิจัยและสถิติทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2550). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 14)*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วน
จำกัดสามลดคา.
- สุพรรณณี ไชยอำพร. (2556). *การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนา: แนวคิด วิธีการ และการประยุกต์ใช้ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*.
กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุพัฒน์ สุขมณีสันต์. (ม.ป.ป.). *ความแตกต่างระหว่างงานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ*. สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม
2567, จาก: [https://www.culi.chula.ac.th/Images/asset/pasaa_paritat_journal/file-18-302-
2g9cwb991642.pdf](https://www.culi.chula.ac.th/Images/asset/pasaa_paritat_journal/file-18-302-2g9cwb991642.pdf)
- สุภางค์ จันทวานิช. (2546). *การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ตีรกานนท์. (2551). *การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่
2)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.



- สุวิมล ตีรกันนท์. (2555). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Babbie, E. (2008). *The Basics of Social Research* (4th ed.). USA: Thomson Wadsworth.
- Berg, B. L. (1998). *Qualitative Research Methods for the Social Sciences* (3rd ed.). Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Creswell, J. W. (2014). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches* (4th ed.). Los Angeles: SAGE.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient Alpha and the Internal Structure of Tests. *Psychometrika*, 16(3), 297-334.
- DeFeanzo, S. (2024). *What's the difference between qualitative and quantitative research?* Retrieved 19 January 2024, from <https://www.snapsurveys.com/blog/qualitative-vs-quantitative-research/>
- Dhillon, P. (2022). How to write a good scientific review article. *The FEBS Journal*, 289(13), 3589–3915.
- Ferrari, R. (2015). Writing narrative style literature reviews. *Medical Writing*, 24(4), 230-235.
- Green, B. N., Johnson, C. D., & Adams, A. (2006). Writing narrative literature reviews for peer-reviewed journals: secrets of the trade. *Journal Of Chiropractic Medicine*, 5(3), 101-117.
- Huelin, R., Iheanacho, I., Payne, K., & Sandman, K. (2015). *What's in a name? Systematic and non-systematic literature reviews, and why the distinction matters.* Retrieved 26 October 2022, from <https://www.evidera.com/wp-content/uploads/2015/06/Whats-in-a-Name-Systematic-and-Non-Systematic-Literature-Reviews-and-Why-the-Distinction-Matters.pdf>
- Ismail, F. K. M., & Zubairi, A. M. B. (2022). Item objective congruence analysis for multidimensional items content validation of a reading test in Sri Lankan University. *English Language Teaching*, 15(1), 106-117.
- Ivonina, E. (2023). *Quantitative vs qualitative, the differences, a simple guide.* Retrieved 19 January 2024, from <https://aidaform.com/blog/qualitative-vs-quantitative.html>
- Kothari, C. R. (2004). *Research Methodology: Methods and Techniques* (2nd ed.). New Delhi: New Age International (P) Limited, Publishers.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic Inquiry*. Beverly Hills: Sage.
- Marshall, C., & Rossman, G. B. (1999). *Designing Qualitative Research* (3rd ed.). California: Sage.
- Maykut, P., & Morehouse, R. (1994). *Beginning Qualitative Research: A Philosophic and Practical Guide*. London: The Falmer Press.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis* (2nd ed.). California: Sage.
- Miles, M. B., Huberman, A. M., & Saldana, J. (2014). *Qualitative Data Analysis: A Methods Sourcebook* (3rd ed.). California: SAGE.
- Rahman, A., Zulkifle, M., Aslam, M., & Khan, M. R. (2019). Components of writing a review article. *Journal of Integrated Community Health*, 8(1), 8-12.



Turner, R. C., & Carlson, L. (2003). Indexes of item-objective congruence for multidimensional items.

International Journal of Testing, 3(2), 163-171.

Zikmund, W. G. (2003). *Business Research Methods* (7th ed.). Ohio: Thomson South-Western Publisher.